

све дотле док их не прекине мушко или мајчино име (уколико се и мајка не зове, на пример, Достана или Станка). Захваљујући овој појави, у северној Метохији је неупоредиво више женских него мушких имена на Стан-; женска су и далеко учесталија, а нека чак и веома честа. Мушка имена с овом основом, Станко и слична, дају се с истом мотивацијом, углавном у породицама с много мушке деце, док су антропоними као Стојан и Стаменко инспирисани жељом за добрим здрављем и дугим животом њихових носилаца, што се

може рећи и за облике на Жив- (Живко, Живојин, Живорад и сл) и заштитна имена типа Вук, Вукашин, Вучина и сл. (да се зло плаши вука) или Бефир („мрзно, турско име“, а зло неће на оно што је „мрзно“).

После Другог светског рата српски именослов је „обогашен“ и презименима совјетских вођа: Стаљин и Косигин, потом и именима разних машина: Трактор, Комбајн. Такође, су и разне личности утицале на давање имена: Силвана по Силвани Мангано, Жаклина по Жаклини Кенеди, Валентина по Валентини Терјешковој.

Петар, Ранђел и др) или неке личности из националне историје: Душан, Милош, Ђорђе, Милица и др. У овим крајевима јавља се и име Његош, инспирисано породичним надимком највећег српског песника. Посебно ваља поменути два презимена (наше и стране) у функцији личних имена: један дечак је 1955. године добио име Принцип (млађи брат му се зове Гаврило), а један 1968. Косигин.

Инспирације код давања имена, као што је већ речено, могу бити разноврсне. Тако је, на пример, једном дечаку дато

родна имена и позајмљенице које су у српски језик ушле с примањем хришћанства, али и да није безначајан део антропонима доспелих у наш именослов у новије време из разних језика, као ни неологизама (новотворина) насталих на домаћем тлу.

ИМЕНА ИСЛАМИЗОВАНИХ СРБА

Ваља се, међутим, осврнути и на имена муслиманског становништва српског језика. Њихову основу чине позајмљенице из оријенталних језика (углавном из арапског, персијског, турског и старохебрејског) доспеле у наш језик с примањем ислама, али се до данас задржало и нешто старих словенских имена из времена пре исламизације. У новије време често се јављају и домаћи неологизми, као и антропоними страног (несловенског и неоријенталног) порекла. И, на крају, током седам-осам последњих деценија у именослов нашег муслиманског становништва улазило је покоје народно и друго име из говора суграђана истог језика, а друге религије.

Раније смо говорили о избору имена код српског становништва православне традиције и за пример узели северну Метохију, на чијем терену ћемо се још задржати. Овога пута ћемо, међутим, говорити о именима становништва исламске религије (досељеног у ове крајеве углавном из Полимља после Другог светског рата, осим незнатног броја породица које су у Метохију дошле између 1878. и 1944. године), и то само о једном њиховом типу – о словенским народним именима.

ГАЉАН ЗЕЛЕНКОВ И ЗЕЛЕНА ГАЉИНА

То су, пре свега, лична имена изведена од назива за боје: Гаљан, Зеленко, Плаво (мушка); Бека, Белка, Гаља, Зелена и Шарка (женска). Уз њих треба набројати и личне надимке исте мотивације: Бела, Беле, Бели, Бело, Бељо, Гаро, Жујо, Риђо, Црни, Црнгаљ (мушки); Бела, Белка, Беља, Гаља, Гара, Зелена, Зеља, Мура и Црна (женски). У овој средини, иначе, постоје и следећа народна имена: Вила, Драга, Злата,

НЕКОЛИКО СТАРИХ ИМЕНА

– СРДАН – слуга. Срдан Голубовић, режисер.

– ТАНАСИЈЕ – бесмртан. Танасије Младеновић, песник, есејиста и преводилац; Танасије Узуновић, познати глумац.

– ЂИРО, ЂИРИЛО, ЂИРКО – господин, газда

– УМИЉЕН – мио, умилан

– ФИЛИМОН – љубљени, онај који је љубљен

– ХРАНИСЛАВ – онај који храни и чува Словене. Хранислав Милошевић, лекар и научник

– ЦВЈЕТИН – леп попут цвета. Цвјетин Мијатовић, политичар и народни херој

– ЧАСЛАВ – који чека славу. Часлав Клонириновић, последњи познати владар из династије Властимировића који је, највероватније са титулом кнеза, владао Србијом током друге четвртине X века.

– ШПИРО – незаконит, ванбрачно рођен, у пренесеном значењу представља онога ко тежи нечему.

Понекад се испољава паралелизам (иста основа) имена брата и сестре: Рајко – Рајка, Ранко – Ранка, Душан – Душанка, Звездан – Звезданка, Стојан – Стојанка и сл.

ИМЕ ПО СВЕЦУ НА ДАН РОЂЕЊА

Као и у другим нашим крајевима, уобичајено је да дете добије име свеца на чији се дан родило (Ђорђе, Јован, Лука,

име Благутин да би се имена браће завршавала на -ин (браћа му се зову Милутин и Драгутин), а једном Сањин (1973) – да би му име почињало истим словом као и старијој сестри (Слађана) и двојици старије браће (Славиша и Срђан). Листогоран је рођен (1971) у пролеће („кад је ли стала гора“), а Вечерка (1955 – родом из Бачке) увече. Име Лепијана говори о жељи родитеља да им ћерка буде лепа, а имена Мања (1959) и Вања (1964), оба женска, о времену лаког уласка неологизама у српски именослов. И, на крају, девојка Моника (1969) и дечачић Мишељ (1976) носе имена која су добили док су им родитељи хлеб зарађивали далеко од отаџбине.

Већ је речено да основу данашњег именског фонда српског становништва православне традиције чине српска на-

ПАХУЉИЦА, СВИЛА, ЕДИП

Поред стандардних српских имена, родитељи све више испољавају своју креативност, тако што деци дају не баш уобичајена имена. Из тог разлога се догађа да некада можете упознати Свилу, Пахуљицу, Султана или чак и Бекама. Јављају се и имена попут Киша, Нарта, Леандра, Љиљанка, Дуга или Пламен и Мргуд. И код Срба је познат обичај да се, због неких актуелних серија, деца назову баш по главним ликовима истих, па су тако забележени: Султан, Шехерезада, Хурем и Онуфр, Касандра. Забележено је и неколико Тарзана, а појављују се и имена попут Змај, Перун, Брестолик, Јездивој, Крунодраг. Постоје и Динарко, Брус Ли, Грицко, Едип, Рузвелт, Роналдо, Облак... У Србији су рођене и Чајка, Богородица, Одисеја, Палома, Бистра, Чарна, Лутка, Олимпијада...